

File name: Avsnitt 7 - SFR.wav
Transcriber: ScriptMe.io
Operator: Magnus Degerman
Date of transcription: Feb 16 2024

[00:00:14:21 - 00:00:49:14]

Marie: Hej allihopa och varmt välkomna till ett nytt avsnitt av podden Bergrummet. En podd som behandlar frågor om radioaktivt avfall som vi har lite olika anläggningar för i Östhammars kommun. Med oss i studion idag så har vi förutom Magnus Degerman bakom spakarna som sköter det här. Jag själv som heter Marie Berggren så har vi en gäst, Peter Vas. Varmt välkommen hit! Du är från SKB. Tack så mycket! Tack, tack! Vad är din roll i SKB idag?

[00:00:50:22 - 00:00:56:10]

Peter Wass: Jag är avdelningschef för den verksamhet som innehåller alla projekt och program på SKB.

[00:00:57:09 - 00:00:58:17]

Marie: Det låter ganska så stort.

[00:00:59:10 - 00:01:14:10]

Peter Wass: Men det är brett. Förutom de här anläggningarna som du nämner som ska byggas här i kommunen så ansvariga även för de projekt som bedrivs på våra befintliga anläggningar, vilket inkluderar mellanlagret för använt kärnbränsle som vi har nere i Oskarshamn.

[00:01:14:20 - 00:01:28:18]

Marie: Ja, men idag ska vi fokusera på på SFR. Kan du kort? Vi har ju pratat om SFR tidigare. I podden kan du kort rekapitulera vad det är SFR.

[00:01:29:07 - 00:02:05:03]

Peter Wass: Det finns mycket förkortningar i vår bransch och just SFR är slutförvaret för det låg och medel aktiva avfallet. Det är en anläggning som har funnits i drift sedan 1988. Där har vi 66 000 kubikmeter idag och vi kan se att det här så småningom håller på att bli fullt och vi ska även kunna ta emot det rivna avfallet som kommer från de kärnkraftverk som ställs av. Därför har vi startat ett projekt för att bygga upp det här och vi lämnade in en ansökan 2014 att få uppföra det här 2014.

[00:02:05:03 - 00:02:08:15]

Marie: Det är ju ett tag sedan. Vad har hänt sedan dess?

[00:02:09:18 - 00:02:54:05]

Peter Wass: I vår verksamhet är det väldigt långa cykler så man kan väl säga så att det tog

lång tid innan vi fick regeringens godkännande i den här frågan. Regeringen har haft beslutanderätt om tillåtligheten för det här och det här fick vi för några år sedan och efter det kunde vi gå vidare i mark och miljödomstolen i en så kallad villkors förhandling och de delarna har också vunnit laga kraft. Så det har varit ett långt tidsperspektiv. Men när det gäller villkors delarna så är vi nästan i land. Det återstår ett sista sista godkännande och det är från Strålsäkerhetsmyndigheten som godkänner den preliminära säkerhets redovisningen och det räknar vi med ska kunna ske här innan sommaren.

[00:02:54:23 - 00:03:13:02]

Marie: Ja, spännande, men även med att det har tagit en liten stund att få de här villkoren enligt miljöbalken på plats så har ni startat en del jobb där uppe. Ni fick så kallat verkställighet beslut vad jag förstår så ni fick starta även ifall allt inte var riktigt riktigt klart.

[00:03:13:08 - 00:03:13:12]

Peter Wass: Ja.

[00:03:14:09 - 00:03:58:24]

Peter Wass: Det stämmer och det är som sagt var väldigt glädjande. Brukar säga bland annat Gå från alla dessa papper som vi har producerat genom åren till att faktiskt göra verkstad av det hela. Så att uppe i Forsmark ute på Stora Aspen, där håller vi på med olika typer av förberedelser. Så vi har till exempel fyllt ut en del av viken för att skapa ett sådant här industriområde där vi bland annat ska uppfylla villkoret med att rena vatten från kväve där vi bygger sådana här bio reaktorer. Vi håller också på med ledningsdragning. Vi förstärker elkraften där ute och här. Förra veckan så startade vi arbetet med en gång och cykelväg också för att kunna hektar en säker arbetsplats så att vi kan röra oss bättre när arbetet pågår då.

[00:03:59:19 - 00:04:03:09]

Magnus: Det är ovan jord. Arbetet som ni håller på med nu.

[00:04:03:13 - 00:04:18:03]

Peter Wass: Nu är vi ovan ovan jord så. Och allt det här syftar till att det ska kunna vara möjligt att gå till en spräng start i berget i slutet på det här året. Men det är väldigt många bitar som som måste falla på plats. Men vi kämpar hårt med det.

[00:04:19:02 - 00:04:24:14]

Marie: Den här kväve reningen, det är en följd av att ni ska börja spränga, eller hur? Ja.

[00:04:24:23 - 00:04:41:22]

Peter Wass: Det är ett sånt här krav som vi har fått och det får man på all typ av verksamhet när man jobbar med bergmassor att man vill inte skjuta ut det kväve ut i havet utan man behöver rena det innan och då finns det en teknik med bio reaktorer där man tar hand om vattnet helt enkelt innan det kan släppas ut.

[00:04:44:02 - 00:04:46:11]

Marie: I precis i anslutning till SFR.

[00:04:48:00 - 00:04:59:12]

Marie: Vi är ju vana vid att det har funnits en ganska så stor besöksverksamhet i SFR. Den kommer väl inte att pågå under tiden som det här är igång?

[00:04:59:19 - 00:05:30:03]

Peter Wass: Nej, det är ju en befintlig anläggning som sagt var den som byggdes 1988 som ska byggas ut, så det här blir en gemensam anläggning och under den byggnadstiden då kommer vi exempelvis inte ta emot av. Till det befintliga. Det kommer att vara en stängd anläggning. Vi kommer göra en del arbeten i den, men vi kommer inte hektar mottagning och heller inte någon besöksverksamhet under den perioden. Det är också en säkerhetsfråga att inte vara där när det pågår tunga arbeten.

[00:05:31:05 - 00:05:33:17]

Magnus: Hur länge räknar ni på stänga av det?

[00:05:34:11 - 00:05:56:22]

Peter Wass: Nej, men om vi går i gång med sprängsten här 2024 så är planen att vi ska kunna gå till det som kallas för provdrift och då är vid årsskiftet 2013 2031. Så det under många år som vi kommer att göra de här jobben. Dels berg drivningen men också stora installationsarbetet och en hel del uppdateringar av den äldre anläggningen SFR ett.

[00:05:57:17 - 00:06:07:22]

Magnus: Och då kan man väl också säga att det som inte deponeras under de åren det stannar kvar på på kraftverken.

[00:06:08:13 - 00:06:34:10]

Peter Wass: Ja, man kan säga redan idag har kraftverken ett så kallat mellanlager där de lagrar avfallet innan det kommer till oss och till viss del så kommer de behöva utöka sin kapacitet, vilket ligger med i planerna nu. Men just för att det inte ska bli så mycket så kör vi kampanj i år så att vi kommer att hektar ett stort rekord i år på hur mycket vi tar emot. Aldrig tagit emot så mycket under hela den här tidsperioden.

[00:06:35:12 - 00:06:36:13]

Magnus: Det är bra att förbereda.

[00:06:37:22 - 00:06:43:19]

Marie: Det är ju inte bara avfallet från kärnkraftverken som finns i SFR, utan där finns det andra typer av avfall också.

[00:06:44:00 - 00:06:53:12]

Peter Wass: Ja, det stämmer. Vi har ju avfall även till exempel från sjukvård och forskning som också är radioaktivt, som vi också tar hand om i samma anläggning.

[00:06:54:20 - 00:07:00:10]

Marie: De får också det här ansvaret att hålla det på sina egna områden, eller?

[00:07:00:23 - 00:07:18:08]

Peter Wass: Den typen av verksamhet skickar inte avfallet direkt till oss, utan de går till ofta till Studsvik, Studsvik, sajten. Där tas om hand och konditionerade innan det kommer till oss. Så det är ju där det kommer att lagras under tiden.

[00:07:18:19 - 00:07:21:06]

Magnus: Så ni får inte soppor direkt från sjukhusen.

[00:07:21:11 - 00:07:22:08]

Peter Wass: Nej, det är inte så.

[00:07:24:06 - 00:07:29:23]

Marie: Det känns ganska skönt faktiskt att det är bättre paketerat än så. Ja,

[00:07:31:02 - 00:07:39:21]

Marie: vad var? Vad är den största förändringen jämfört med det gamla SFR med det nya SFR som ni tar tag i?

[00:07:41:06 - 00:08:22:18]

Peter Wass: Nej, men i grund och botten så är det ju en utbyggnad som vi gör och den blir ju 200 % större Och man kan väl säga att att Bergsala kommer att vara likt i det här nya SFR som är det gamla. Men vi kan säga vi har lärt oss en hel del genom åren. Bland annat så är det en väldigt korrosiva miljö där nere så vi kommer ju att behöva jobba med och se. Hur kan vi säkerställa att det här blir bra under en väldigt lång tidsperiod? En sån konkret grej är att vi jobbar med något som heter tunnel duk och sätter upp det från början för att liksom lösa det här med dränage och annat. Det också skydda anläggningen bättre.

[00:08:24:14 - 00:08:34:15]

Marie: Du sa att ni håller på att bygga en gång och cykelväg nu? Det finns väl andra saker som pågår precis i närområdet i SFR också. Bland annat roddar ni i hamnen?

[00:08:34:19 - 00:08:35:03]

Peter Wass: Ja.

[00:08:36:03 - 00:08:58:03]

Peter Wass: Det är riktigt. Hamnen har ju vi köpt av FKA. Där ligger precis precis och för att kunna skeppa ut bergmassor som vi har haft i våra planer så har vi fått tillstånd att bygga ut den hamnen. Så det är ett projekt som just har startat upp.

[00:08:58:19 - 00:09:05:10]

Marie: Så det blir en rackarns massa logistik just i det här området som som SFR ligger i.

[00:09:05:17 - 00:09:25:13]

Peter Wass: Det är ganska trångt där uppe kan man säga och det är väldigt många verksamheter som kommer att pågå samtidigt. Och vi har ju ett syster program också. Programmet för använt kärnbränsle och det det ligger alldeles intill också och där kommer man dela en del infrastruktur. Det är mycket att hålla ordning på och vi har

[00:09:27:06 - 00:09:31:06]

Peter Wass: viktigt att vi som byggherre tar det samordningsansvaret som behövs där uppe.

[00:09:32:01 - 00:09:38:09]

Magnus: Jag kan väl tillägga att vi får se om vi tar upp Kärnbränsleförvaret i ett kommande avsnitt lite mer.

[00:09:38:18 - 00:09:54:03]

Marie: Jag tror att det tarvar det tarvar både ett och 02:03 avsnitt i podden vartefter det fortskrider. Du Tidsplanen har du nämnt lite granna i olika sammanhang, men ifall du skulle sammanfatta tidsplanen, hur ser den ut för SFR projektet?

[00:09:55:21 - 00:10:06:17]

Peter Wass: Då är det så här att just nu är vi i ett intensivt arbete med de här förberedelserna som har nämnts. Där jobbar vi mycket med lokala entreprenörer faktiskt. Och vi har. Vi har.

[00:10:08:18 - 00:11:03:04]

Peter Wass: Egentligen dragit igång det så snabbt som möjligt just för att kunna hålla tidplanen. Men vi tecknade ju i somras ett samverkansavtal med Skanska för att genomföra det stora projektet och där pågår planeringsarbete för fullt och de ska fortsätta med förbereda det här alldeles strax och tillsammans ska vi kunna gå till en spräng start 2024. Så det är väl en del. Sen kommer berg drivningen att pågå ungefär till 2027 2028 och då är det ganska begränsat med människor på sajten. Men sen när vi börjar med betongarbeten och installationen, det är då det blir väldigt mycket mer människor på plats och då ska det kunna ske ungefär från 2028 fram till 2030 2031. Vi har inte satt detaljerna i det än, så det ska vara möjligt att kunna gå till en skarp drift efteråt.

[00:11:04:03 - 00:11:09:00]

Marie: Och sen tänker ni er en drift period på SFR. På hur många år då?

[00:11:09:21 - 00:11:44:03]

Peter Wass: Jo, det är länge. Man kan väl säga Idag ska vi möta de behov som finns för de befintliga reaktorerna. De har ju en beslutad livslängd upp till 60 år och då är vi någonstans på 2045 talet. Men det pågår en diskussion att se över om man kan förlänga driftstiden på de här och det har vi med i vårt scope. Så utifrån det så behöver vi kunna möta ytterligare förlängda tidplaner bortom det. Men det är inga beslut tagna än, men det är på gång.

[00:11:44:14 - 00:11:51:04]

Marie: Det blir väl nya prövningar på ifall man vill utöka verksamheten ännu lite mer, tänker jag. Så vi börjar väl med det som är.

[00:11:51:04 - 00:12:16:00]

Peter Wass: Just nu så är det svårare och ibland brukar vi få frågan om hur blir det här kopplat till en eventuellt ny kärnkraft? Och då kan man bara konstatera att det system vi har och det uppdrag som SKB har, det handlar om den kärnkraft vi har idag. Så är det så att det blir nya reaktorer så är det klart att då är det föremål för nya tillståndsprocesser och möjligen också annan design av systemet.

[00:12:16:24 - 00:12:32:17]

Marie: Alltså det här är ju så spännande, eller hur Magnus? Men tiden är ju väldigt begränsad när man kör en podd. Är det någonting särskilt du känner att du vill uppmärksamma lyssnarna på när det gäller utbyggnad av SFR? Så här.

[00:12:34:03 - 00:12:35:07]

Marie: Riktigt kärnfullt.

[00:12:36:20 - 00:13:13:13]

Peter Wass: För det första. Som jag sagt tidigare så det är väldigt skönt att vara igång med verksamheten. Men det vi brukar påminna oss själva om, som vi är väldigt stolta över, det är att vi tillsammans med kommunen kan vara med och verka för en fossilfri energiproduktion. Vi har ju en strategi inom SKB och Vattenfall där vi strävar mot att man ska kunna leva fossilfritt. Och där är det ju faktiskt så att kärnkraften är en viktig komponent för att kunna nå dit. Och vi brukar prata mycket mer om att vi är en del i det systemet. Det är många som jobbar hos oss som känner en stolthet att man kan bidra till en fossilfri.

[00:13:16:00 - 00:13:38:12]

Marie: Om det är så att ni som lyssnare vill ställa fler frågor till till SKB eller till andra aktörer som gäller radioaktivt avfall så tveka inte att höra av er till till Östhammars kommun i den frågan. Det finns ett frågeformulär på webben där den här podden också publiceras.

[00:13:40:06 - 00:13:43:12]

Marie: Vilken webbadress är det vi har till den här podden?

[00:13:43:12 - 00:13:56:05]

Magnus: Magnus [www.snedstreckpodcast](http://www.snedstreckpodcast.se) Och där finns det ju båda kommuner. Vi har två poddar i kommunen. Alla avsnitt finns där och även ett formulär för

[00:13:58:03 - 00:14:08:16]

Magnus: att ställa frågor. Men vi finns också på Spotify. Sen vecka två veckor tillbaka så det går att söka på Östhammars kommun så. Hittar man oss.

[00:14:09:07 - 00:14:11:06]

Marie: Det är vi stolta över att vi gör.

[00:14:12:00 - 00:14:12:24]

Magnus: Det var ett stort steg.

[00:14:12:24 - 00:14:16:23]

Marie: Det var ett stort steg att komma att komma in på på Spotify faktiskt.

[00:14:18:09 - 00:14:30:16]

Marie: Med det så tänkte jag säga varmt tack till dig Peter för att du kom till studion och vi har på återhörande till alla lyssnare för nästa avsnitt som vi sänder då.

[00:14:31:21 - 00:14:38:06]

Magnus: Vi spelar in den första om två veckor. 1 mars i alla fall. Sen om det kommer den dagen eller dagen efter det får vi se.

[00:14:39:03 - 00:14:41:18]

Marie: Så varmt välkomna igen i mars och lyssna!

[00:14:42:03 - 00:14:44:03]

Peter Wass: Tack så mycket! Tack och hej! Tack, hej!